

3

William Elliot Griffis

CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI ALE LUMII

POVEȘTI GALEZE

O colecție aleasă din folclorul galez

LUCRARE APĂRUTĂ CU SPRIJINUL

gramar
DISTRIBUȚIE

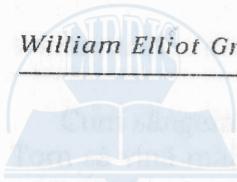
William Elliot Griffis

POVEŞTİ GALEZE

Traducere:

Gabriel Mălăescu

Editura MondoRo
Bucureşti, 2016

Cum sănătatea de proaspătă, Uriașul Blubb l-a răcuit semnificativ. El nu poate să se întoarcă înapoi în Europa, pentru că nu mai poate decât să
mormâncască.

Cuprins

Iepurele galez și iepurii de câmp / 5
Preaputernicul monstru Afang / 8
Cele două vrăjitoare pisici / 16
Cum a ajuns Ținutul Cymry să fie locuit / 20
Băiatul căruia își se spunea <i>Necaz</i> / 28
Harpa de aur / 32
Marele dragon roșu din Țara Galilor / 37
Atingerea de lut / 47
Atingerea fierului / 53
Fecioara din Pădurea Verde / 60
Comoara de piatră a zânelor / 66
Uriașul Tom și Uriașul Blubb / 72

Iepurele galez și iepurii de câmp

Odată, demult, trăia un sfânt pe nume David, care a învățat poporul cymric, sau galez, cum să se poarte, cum să pregătească multe feluri bune de mâncare și cum să se distreze.

Acum, galezii, vorbind despre bunul lor învățător, îi spuneau Tafid sau, alintându-l, Taffy, și acesta a ajuns să fie un nume obișnuit pentru cineva născut în Țara Galilor. În copilărie am învățat cu toți că „Taffy a fost galez”, dar dușmanii lor i-au dat o faimă rea lui Taffy.

Oriunde se găseau vaci sau capre, oamenii aveau lapte. Așa că ei aveau mereu ce le trebuia pentru o masă bună, fie ea de dimineață, de prânz, sau de seară. Laptele, smântâna, laptele bătut, zerul și brânza îmbogățeau mesele familiilor. Nu erau ele de ajuns?

Dar Sfântul David i-a învățat pe oameni cum să facă feluri și mai gustoase din brânză și că ele se puteau face fără a lua viață vreunei ființe.

Sfântul David le-a arătat fetelor cum să ia brânza, să o taie felii și să o frigă pe jar, sau să o topească într-o tigaie și să o toarne peste pâine prăjită sau biscuiți. Acest lucru îi dădea brânzei o aromă nouă și mai dulce. Când era întinsă pe pâine, fie simplă, fie rumenită pe foc, felul era o delicătesă demnă de un rege și fără egal.

Faima acestei noi adăugiri în meniul britanicilor s-a dus până departe. Englezii, cărora le-a plăcut mereu plăcinta cu carne de iepure, și încă mănâncă mii de „codițe de

bumbac", au numit felul acesta „iepure galez” și cred că este una dintre cele mai bune mâncăruri. De fapt, există mulți oameni care nu văd glurna, care nu înțeleg distracția, sau care presupun că denumirea este fie regionalism, fie vulgară, fie o greșeală, și care numesc mâncarea aceasta „rarebit” (de la engl. *rabbit* – iepure). Este precum „Curcanul de Cape Cod”, adică pește cod, sau „Rața de Bombay”, adică pește uscat, sau „Prune Irlandeze”, cartofi, și alte asemenea mâncăruri cu nume mai ciudate.

Până atunci, iepurii de câmp sau de casă fuseseră atât de mult vânați cu ajutorul ogarilor, că abia mai reușiseră câțiva să supraviețuască crudului măcel.

În anul 604, Printul din Powys era la vânătoare. Copoii au dat peste un iepure și l-au gonit până într-un desis. Când vânătorul cu cornul a ajuns acolo, ochii i-au dat peste o priveliște stranie. În acel loc stătea o fecioară tare frumoasă. Ea îngenunchease pe pământ și se ruga cu pioșenie. Deși uimit să o vadă, printul era dormic să își prindă prada. El a fluierat la ogari și a poruncit să se sufle în corn semnalul câinilor pentru atacul prăzii, așteptându-se ca ei să îi aducă iepurele cât mai curând. În loc de asta, deși erau câini dresați și s-ar fi luptat chiar și cu un lup, ei au ieșit din desis tărându-se și urlând, speriați, cuprinși de durere, parcă, în vreme ce cornul a rămas mut, lipit de buzele vânătorului. În acest timp, iepurele s-a cuibărit sub rochia fecioarei și părea să nu fie tulburat defel.

Mirat de acest lucru, prințul a întrebat-o pe domniță:

— Cine ești?

Ea a răspuns:

— Mama mea m-a numit Monacella. Am fugit din Irlanda, unde tatăl meu voia să mă mărite cu unul dintre boierii săi, pe care nu îl iubeam. Sub îndrumarea Domnului,

am ajuns în acest loc neștiut de nimeni, unde am trăit vreme de cincisprezece ani fără să văd chipul vreunui om.

La auzul acestor cuvinte, prințul, minunându-se, a răspuns:

— O, mărită Melangell (care este felul în care galezii spun Monacella), pentru că, datorită meritelor tale, Domnul a vrut să adăpostească și cruce viață acestui iepure, eu, la rândul meu, îți dăruiesc acest pământ, să fie de folos Domnului și un adăpost pentru toți bărbații și femeile care caută ocrotirea ta. Atâta vreme cât nu pângăresc acest sanctuar, să nu lași pe nimeni, fie el prinț sau căpetenie de oști, să îi scoată de aici.

Frumoasa sfântă și-a petrecut restul vieții în acel loc. Noaptea dormea pe o piatră. Multe au fost minunile făcute pentru cei care, cu inimile curate, au căutat ocrotirea ei. Iepurii sălbatici găseau adăpost la ea și de aceea ei încă sunt numiți „mielușei lui Mellangel”.

Preaputernicul monstru

Afang

După ce poporul cymric, adică oamenii pe care noi îi numim galezi, a venit din Cornwall pe noul lor pământ, ei au început să taie copacii, să clădească orașe și să cultive câmpuri și grădini. În scurt timp, au înveselit peisajul cu case plăcute ochiului, ferme bogate și copii jucăuși.

Ei au cultivat viță de vie și flori. Copii și-au făcut animale de casă din puii animalelor sălbaticice, pe care tații și frații lor mai mari îi aduceau acasă de la vânătoare. Bătrâni au luat rogoz și trestie și le-au impletit, făcând colivii în care să trăiască păsările cântătoare.

În vreme ce secau mlaștinile, ei au gonit monștrii care își făcuseră bârlogul în acele locuri ude. Acestor creaturi îngrozitoare le plăcea să-i otrăvească pe oameni cu respirația lor urât mirositoare și chiar mâncau băieței și fetițe când aceștia rătăceau departe de casă.

Așa că toată întinderea de teren deschis între păduri a devenit foarte încântătoare privirii. Întregul pământ cymric, care atunci se întindea de la Dealurile Grampian, din nord, până la Cornwall și de la Marea Irlandei, peste marea lor cetate, numită mai târziu Londra, chiar până la marginea Mării Nordului, a devenit un loc încântător în care să trăiești.

Depresiunile și râurile, în care mareea se ridică și cobora în fiecare zi, erau foarte atrăgătoare. Acest lucru, mai ales din cauza multelor flori strălucitoare care creșteau aici, în vreme ce orzul sălbatic și cercelușul făceau dealurile să arate precum obrajii unei fete. Pe lângă acestea, fecioarele cymry erau cele mai frumoase, iar băieții erau cu toții viteji și

vânjoși, în vreme ce atât unii cât și ceilalți știau să cânte mult și bine.

Pe vremea aceea, într-o mlaștină mare, ascunsă între niște dealuri înalte și în mijlocul unei păduri dese, întunecate, trăia un monstru uriaș, numit Afang.

Urâta creatură avea un spate îmbrăcat în fier și o coadă lungă ce putea înconjura un munte. Ea avea în față patru picioare, cu genunchi mari, îndoîni precum cei ai lăcustelor, dar acoperite cu solzi, ca o armură. Solzii erau tari ca oțelul, iar deasupra pulpelor ieșeau în afară. De-a lungul spatelui avea o creastă de coarne, precum niște spini și mai înalte decât cele ale unui aligator. Având o platoșă atât de tare, când vânătorii trăgeau cu săgeți și aruncau cu sulițe în el, armele lor cădeau pe pământ ca niște ace.

Pe capul monstrului erau niște urechi mari, ceva între cele de măgar și cele de elefant. Ochii îi erau verzi precum prazul și erau rotunzi, dar ascuțiti pe margini, ca niște tărtăcuțe, dar mari cât dovleci.

Fața lui Afang se aprobia de cea a unei maimuțe, sau a unei gorile, cu fire lungi și cenușii de păr zburlite în jurul obrajilor, precum cele ale unei morse. Părea mereu că este nevoie ca un șerbet, mare cât o pătură, să îl șteargă la gură. Chiar și aşa, el lăsa multe bale, astfel că niciunei zâne bune nu îi plăcea să stea lângă monstru.

Când Afang mărâia, tufișurile se cutremurau și frunzele de stejar tremurau pe crengi, de parcă ar fi bătut un vânt puternic.

Dar după masă, după ce înghițise un om, sau doi viței, sau patru oi, sau o junincă, sau trei capre, trupul i se umfla ca un balon. Atunci, de obicei, el se lăsa pe o parte, se întindea pe pământ sau în noroiul moale și părea foarte molatic și somnorus o bucată bună de timp.

De jur-împrejurul bârlogului lui zăceau grămezi uriașe de oase ale acelor creaturi, de fete, de femei, de bărbați, de băieți, de vaci, și din loc în loc ale către unui măgar pe care îl devorase.

Dar când lui Afang îi era foarte foame și nu putea prinde acele animale, sau când fetele grase și băieții neatenți nu se prea găseau, el trăia mâncând păsări, animale mici și pești. Deși îi plăcea tare mult vacile și oile, lâna și părul acestor animale îi rămâneau între dintii lui mari și deseori era foarte supărat, iar firea lui de obicei morocănoasă devinea și mai și.

Atunci, ca un castor, punea la pământ un copac, îl ascuțea la un capăt și se scobea între dintii până când gura îi era curată. Însă, mai mult decât orice îi plăcea carne proaspătă de om, mai ales fecioarele fragede; aşa cum copiilor le plac prăjiturile mai mult decât pâinea.

Bărbații din neamul cymric nu se mirau de acest lucru, pentru că știau că fetele erau foarte drăgălașe și ei aproape venerau femeile. Așa că au învățat să își păzească fiicele și soțile. Au văzut că lucruri precum mâncatul oamenilor erau în firea monstrului, care nu putea fi învățat cum să se poarte frumos.

Dar ce îi înfuria cel mai tare era răul pe care monstrul li-l făcea deseori, rupând malurile râului și digurile pe care cu mare efort le construise să apere câmpurile. Atunci apele inundau fermele, stricau grădinile și dărâmau grajdurile vacilor.

Așa îi plăcea lui Afang să se joace, mai ales pe la vremea când ovăzul și orzul erau coapte și gata de a fi adunate pentru a face prăjituri și budincă, adică terci. Așa că se întâmpla deseori ca micuții să treacă peste iarnă lipsiți de prăjituri și terci. Uneori apele se ridicau atât de mult, că măturau casele și luau leagănele. Chiar și cele cu copii mici

în ele erau văzute deseori plutind pe apele învolturate și dansând pe valuri în josul râului, spre mare.

Din când în când, câte o mamă pisică și puieți ei erau văzuți mieunând după ajutor, sau câte o cățea urlând cu jale. Deseori se întâmpla ca atât pisoi că și cătei să se înecă.

Așa că, fie din pricina durerii bărbăților sau a mameilor, a pisoielor sau a căteilor, neamul cymric a hotărât că a venit vremea să opreasca monstrul. Era destul de rău că oamenii erau mâncăți, dar să li se strice culturile și să li se înecă animalele, astfel încât să rabde de foame toată iarna, cu numai câte un peștișor frisă și fără napi, era prea mult pentru răbdarea omenească. Erau prea multe mame care plângăreau și prea mulți tațăi îndurerați; prea mulți copii care scânceau și animale care schelaiau de foame.

Pe lângă asta, dacă tot ovăzul era luat de ape, cum puteau femeile să mai facă terciul fără de care niciun bărbat din neamul cymric nu este fericit? și de unde puteau lua semințe ca să semene altul? și dacă nu mai erau vaci, cum puteau trăii copilașii și pisoi și de unde mai răncău oamenii mari zară (laptele acru rămas după baterea untilui)?

Unii ar putea întreba de ce nu s-a găsit niciun viteaz care să tragă în Afang cu o săgeată otrăvită, sau să îl înfigă o suligă pe sub solzi, acolo unde carnea era moale, sau să îl taiе capul cu o sabie ascuțită.

Chiar acesta era necazul. Se găseau o mulțime de viteji, gata să lupte cu monstrul, dar nimic făcut din fier nu putea găuri pielea lui. Era ca o armură, sau ca unul din vapoarele de oțel din zilele noastre, iar Afang scuipa mereu foc sau otravă în josul drumului pe care venea vreun om, cu mult înainte ca viteazul să se apropie de el. Nimic nu ar fi mers, decât să intre în bârlogul lui și să îl tragi afară.